Festivalprogrammering na corona

vrouwelijker | Nederlandser | elektronischer

Beeld: DTRH, Bart Heemskerk

POPLIVE | Martijn Mulder

Festivalprogrammering na corona

vrouwelijker | Nederlandser | elektronischer

Het festivaljaar 2022 was niet alleen het jaar van de terugkeer van de festivals, van de *knaldrang* en van de onzekerheid achter de schermen, maar bovenal het jaar van de vrouwelijke artiesten en de Nederlandse artiesten. Nadat verschillende media dit al signaleerden, vormt dit rapport een onderbouwing van die claim, gebaseerd op een analyse van de line-ups van elf van de grootste, meerdaagse, entree heffende popfestivals van ons land. Uit de analyse blijkt dat het aandeel vrouwen op de festivalpodia sterk gestegen is, waarbij de trend tussen 2019 en 2022 gelijk is aan die tussen 2016 en 2019 – de coronapauze heeft de ontwikkeling die al gaande was dus gecontinueerd, niet versneld of verzwakt. Bij drie van de elf festivals stond bij meer dan de helft van de boekingen in 2022 een vrouw op het podium, dat is niet eerder bij een groot Nederlands festival gebeurd. Overigens blijkt wel dat de groei van het aandeel vrouwelijke artiesten op de mainstages nog achterblijft bij de algehele groei.

Ook het aandeel van Nederlandse artiesten nam zeer sterk toe, tot ruim meer dan de helft van alle programmering in 2022. Die groei ging vooral ten koste van de komst van Noord-Amerikaanse artiesten, met name in het post-corona jaar. Een (negatief) Brexit-effect is in 2022 nog niet terug te zien in de boekingen. Tenslotte was in 2022 veel meer elektronische muziek te horen op de festivalweides dan in de pre-coronajaren. Met name Down the Rabbit Hole maakte een flinke switch van rockartiesten naar dj's/producers.

Rosalía © Max Kneefel

Festivals

Festival	Wat / wanneer	Aantal optredens*			Verschil 2022	
		2016	2019	2022	2016	2019
Best Kept Secret (BKS)	Meerdaags, juni	88	129	85	- 3%	- 34%
Concert at Sea (CaS)	Meerdaags, juli	26	38	35	+35%	- 8%
Down the Rabbit Hole (DtRH)	Weekender, juli	64	106	127	+98%	+20%
Into the Great Wide Open (ItGWO)	Weekender, september	64	63	81	+27%	+29%
Lowlands	Weekender, augustus	165	152	159	- 4%	+5%
Motel Mozaïque (MoMo)	Meerdaags, april	34	50	46	+35%	- 8%
Paaspop	Meerdaags, april	156	238	158	+1%	- 34%
Pinkpop	Meerdaags, juni	65	63	60	- 8%	- 5%
Welcome to the Village (WttV)	Meerdaags, juli	46	76	50	+9%	- 34%
WOO HAH!	Meerdaags, juli	19	76	126	+563%	+66%
Zwarte Cross	Meerdaags, juli	116	129	174	+50%	+35%

Fig. 1 - Aandeel vrouwelijke artiesten in de festivalprogrammering (2016, 2019, 2022)
* Alleen muziekartiesten; terugkerende artiesten zoals resident dj's zijn per editie eenmaal meegeteld.

In deze studie is de programmering van elf Nederlandse festivals onderzocht. Het zijn meerdaagse, betaalde festivals die minimaal sinds 2016 bestaan en overwegend popmuziek in de brede zin van het woord programmeren. Al deze festivals behoren tot de grootste meerdaagse popfestivals van Nederland. Zwarte Cross Festival, Paaspop en Lowlands zijn de festivals met de meest omvangrijke programmering. DtRH en WOO HAH! zijn in 2022 gegroeid tot een programmering die qua omvang bij de grote drie in de buurt komt. Ook valt op dat Pinkpop en Concert at Sea relatief grote festivals zijn (wat betreft bezoekersaantallen) met een relatief kleine programmering.

De omvang van het programma in 2022 ten opzichte van 2019 laat een wisselend beeld zien. Bij festivals die vroeg in het jaar zitten (MoMo, Paaspop) zal de afname in programmering ten opzichte van 2019 waarschijnlijk te verklaren zijn door de korte en onzekere aanloop naar de festivals. WttV verhuisde noodgedwongen naar een ander festivalterrein. Bij de overige festivals is zowel flinke groei (WOO HAH!, Zwarte Cross) als flinke afname (BKS) te zien.

Festivalprogrammering na corona

vrouwelijker | Nederlandser | elektronischer

Absoluut en relatief meer vrouwelijke artiesten op festivals, trend van voor Covid zet door.

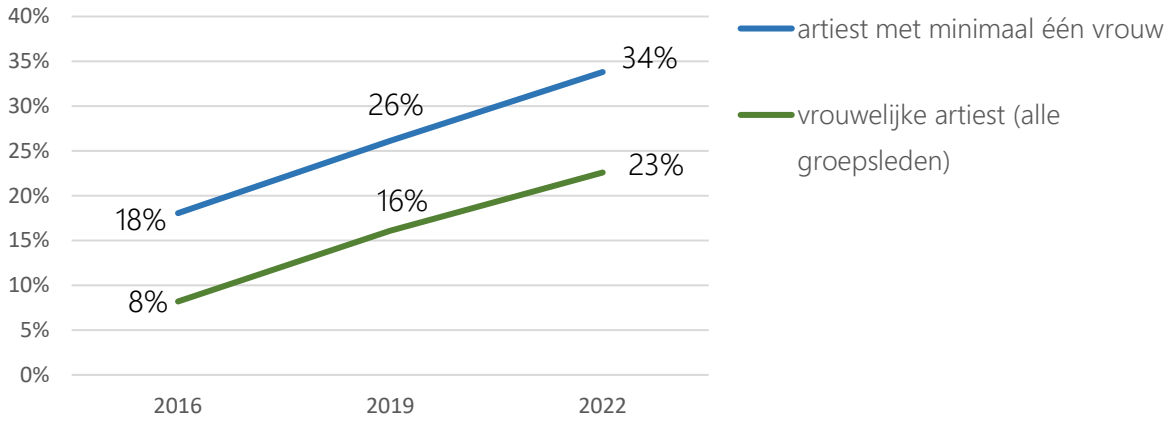

Fig. 2 - Aandeel vrouwelijke artiesten in de festivalprogrammering (2016, 2019, 2022)

Het aandeel vrouwelijke artiesten op de festivals is gestaag gestegen tussen 2016 en 2022. In 2022 stonden er in absolute aantallen 3,5 keer meer *full-female* acts op het podium dan in 2016. Na de coronajaren is het aandeel gestaag blijven stijgen; de pandemie heeft niet voor een trendbreuk gezorgd wat dit betreft.

Aandeel vrouwelijke artiesten op de mainstages en als afsluiter groeit niet evenredig mee

De toename van vrouwelijke artiesten op de podia is vooralsnog met name terug te zien in de breedte van het festivalaanbod. Wanneer alleen gekeken wordt naar de programmering op de mainstage*, stijgt ook hier het aandeel van vrouwen maar is in 2022 nog steeds minder dan 15% van de artiesten *full-female*. Van alle dagafsluiters op de mainstage is ongeveer 5% *full-female*.

** Hierbij zijn alleen de festivals met een duidelijke mainstage meegenomen*

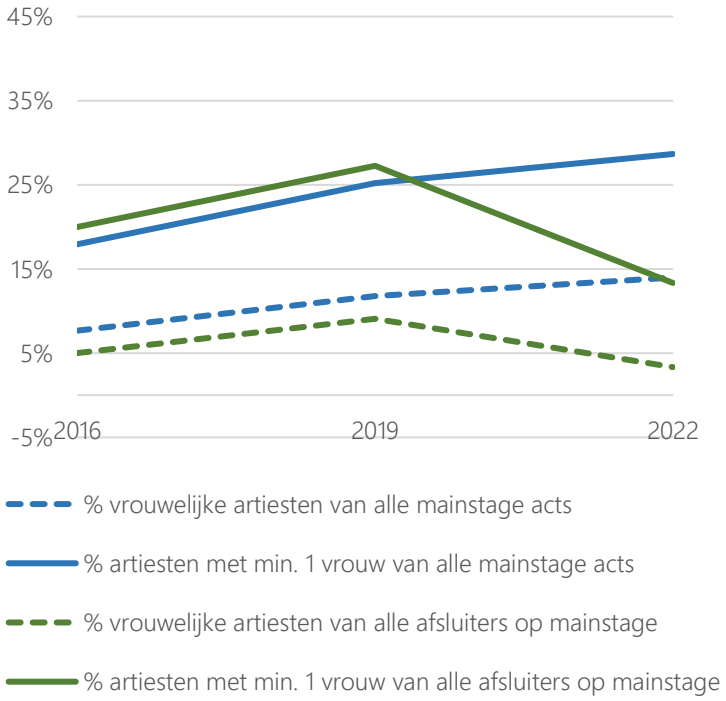

Fig. 3 - Aandeel vrouwelijke artiesten op mainstage en als afsluiter op mainstage (2016, 2019, 2022)

Festivalprogrammering na corona

vrouwelijker | Nederlandser | elektronischer

Grote verschillen tussen festivals wat betreft gender balans in 2022

In 2022 waren er grote verschillen tussen de verschillende festivals wat betreft de genderbalans in de programmering. Voor het eerst waren er festivals waarbij meer dan de helft van de programmering minimaal één vrouwelijke lid had: BKS, MoMo en WttV. Met name BKS en WttV hebben wat dit betreft een flinke stap gemaakt ten opzichte van 2016. Ook bij ItGWO, CaS en DtRH is duidelijk ingezet op meer vrouwen op het podium. Zwarte Cross is het enige festival waar de verhouding tussen mannen en vrouwen op het podium nauwelijks veranderde tussen 2016 en 2022.

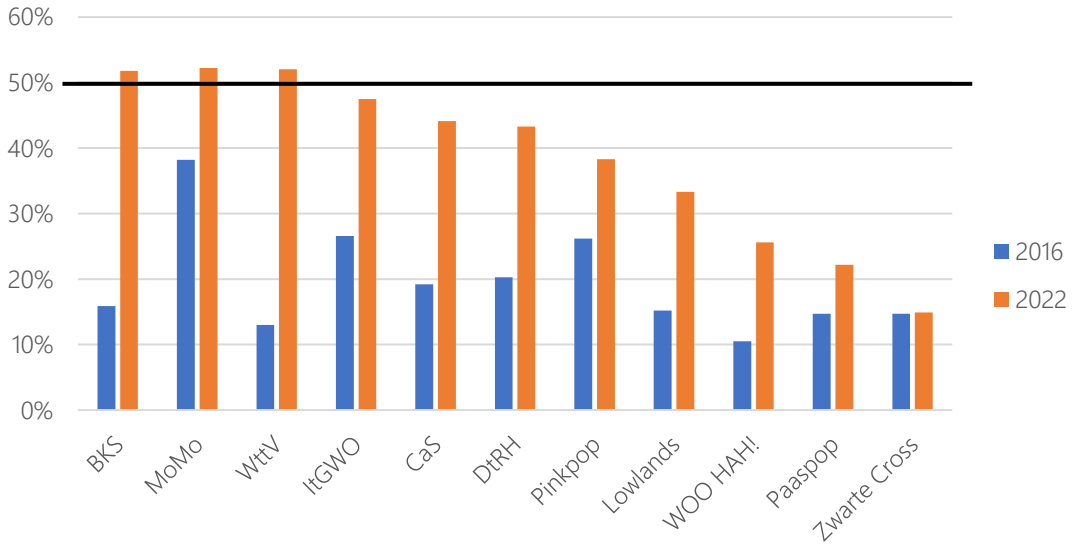

Fig. 4 - Aandeel artiesten met minimaal één vrouwelijk lid, per festivals (2016 vs. 2022)

Festivalprogrammering na corona

vrouwelijker | Nederlandser | elektronischer

Sterke toename Nederlandse artiesten, minder Amerikaanse artiesten in post-Covid jaar en geen duidelijk Brexit-effect

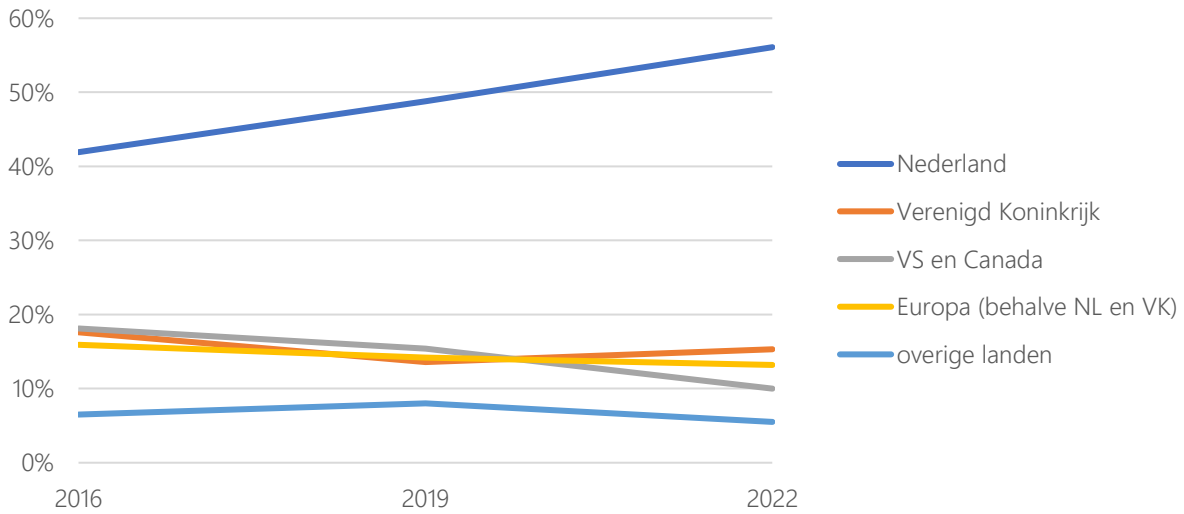

Fig. 5 - Aandeel Nederlandse artiesten in de festivalprogrammering (2016, 2019, 2022)

De populariteit van Nederlandse artiesten neemt sterk toe bij de grote festivals. In 2022 was 56% van alle geprogrammeerde muziekartiesten Nederlands, ten opzichte van 42% in 2016. Ook hier geldt dat de coronajaren niet tot een trendbreuk hebben geleid maar dat de trend van de voorgaande jaren wel is doorgezet. Het aandeel van artiesten uit Noord-Amerika is substantieel afgenomen, met name tussen 2019 en 2022. Hier speelt waarschijnlijk wel een direct effect van corona en de terughoudend bij zowel Amerikaanse artiesten als Nederlandse promoters in 2022. Fig. 5 laat vooralsnog geen Brexit-effect zien; het aandeel artiesten uit het VK nam licht toe tussen 2019 en 2022. In het algemeen lijkt de terugloop van Amerikaanse artiesten vooral gecompenseerd met Nederlandse artiesten en in mindere mate met artiesten uit de rest van Europa.

En ook op de mainstages waren veel meer Nederlandse artiesten te zien.

De in fig. 5 geschetste trend is ook terug te zien op de mainstages van de grote festivals. Wat hierbij met name opvalt is dat de stijging van het Nederlandse aanbod op de hoofdpodia tussen 2019 en 2022 relatief sterker was dan de toename van het binnenlandse aanbod op de festivals in het algemeen. Dit impliceert dat de groei van Nederlands aanbod in 2022 niet puur een noodgreep was na corona om het programma rond te krijgen maar vooral ook vanuit artistiek-kwalitatief oogpunt te verklaren is.

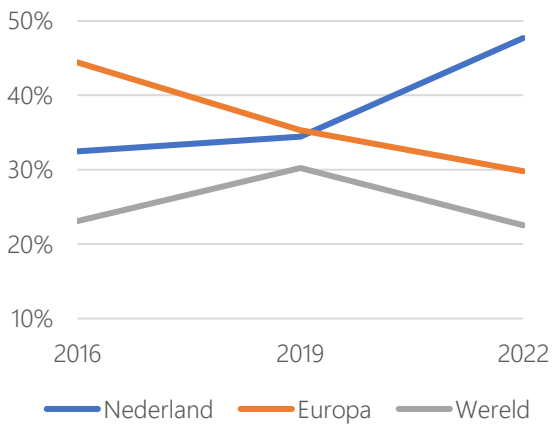

Fig. 6 - Aandeel in alle mainstage optreden van artiesten uit Nederlandse, de rest van Europa en de rest van de wereld (2016, 2019, 2022)

Festivalprogrammering na corona

vrouwelijker | Nederlandser | elektronischer

In 2022 programmeerden de grote festivals voor het eerst meer dj's/producers dan pop of rock artiesten. Het hiphop aanbod nam ook significant toe. Rock verloor aan populariteit.

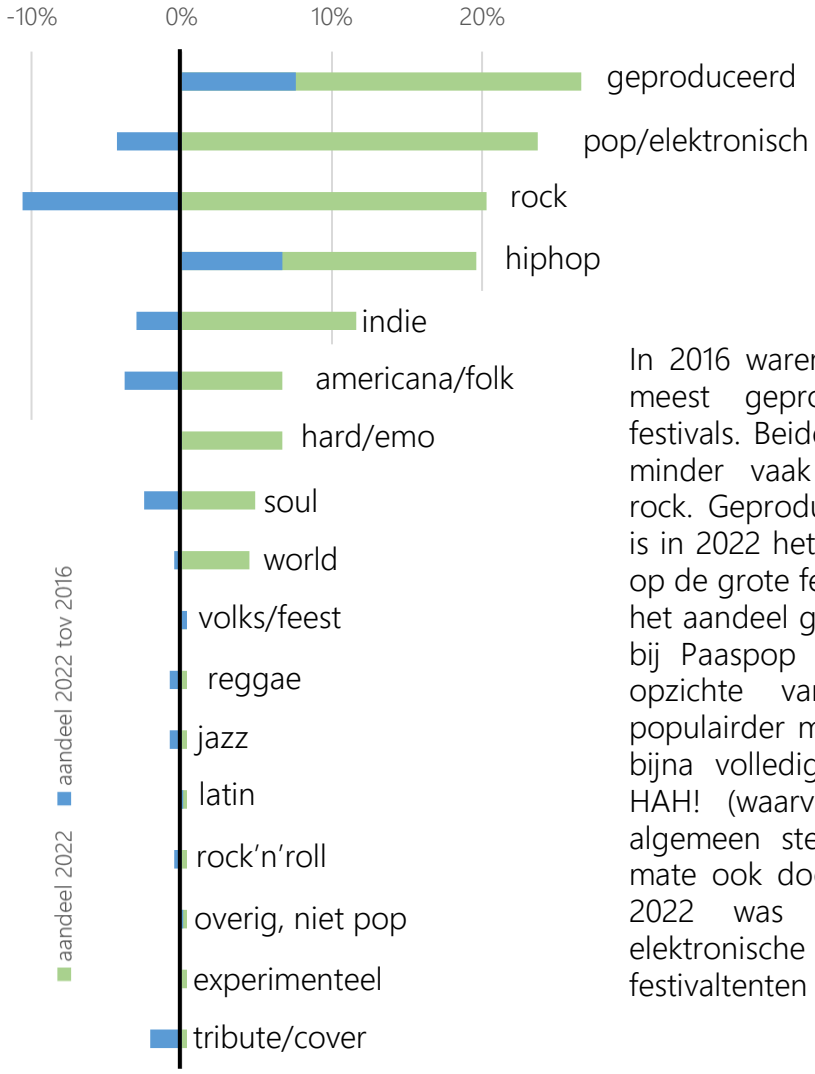

In 2016 waren rock en pop nog duidelijk de meest geprogrammeerde genres op de festivals. Beide genres warden in 2022 relatief minder vaak geprogrammeerd, met name rock. Geproduceerde muziek (dj's, producers) is in 2022 het meest geprogrammeerde genre op de grote festivals. Bij bijna alle festivals nam het aandeel geproduceerde muziek toe, alleen bij Paaspop en Pinkpop liep het terug ten opzichte van 2016. Hiphop werd ook populairder maar daarbij valt op dat de groei bijna volledig te verklaren valt door WOO HAH! (waarvan de programmering in het algemeen sterk gegroeid is) en in mindere mate ook door Zwarte Cross en Paaspop. In 2022 was het voor een groot deel elektronische muziek wat er door de festivaltenten klonk.

Fig. 7 - Aandeel van genres in de programmering van 2022 (groen) en de ontwikkeling van het aandeel van dat genre tussen 2016 en 2022 (blauw). Per artiest kunnen maximaal 3 genres gelabeld zijn.

Veel festivals gingen tussen 2016 en 2022 minder pop en rock programmeren en meer dj's/producers. Down the Rabbit Hole maakte de meest radicale verandering door.

Bij een vergelijking van de geprogrammeerde genres per festival tussen 2016 en 2022 valt op dat Down the Rabbit Hole de grootste verandering heeft doorgemaakt. Ruim een derde van het programma aanbod switchte van rock naar geproduceerde muziek. Ook bij WOO HAH! Is een verschuiving te zien: het festival programmeerde in 2016 nog zo goed als uitsluitend hiphop; in 2022 bestond het programma naast hiphop ook uit een aanzienlijk aanbod aan geproduceerde muziek. Verder valt op dat CaS deels van americana naar pop is verschoven en MoMo van rock naar indie. De overige verschuivingen per festival zijn te marginaal om uitspraken over te kunnen doen; ze kunnen gebaseerd zijn op één of enkele boekingen.

Festivalprogrammering na corona

vrouwelijker | Nederlandser | elektronischer

Froukje is de koningin van de grote festivals in 2022, S10 de kroonprinses

Froukje

Froukje is in 2022 de koningin van de grote festivals in Nederland, ze trad op zes van de elf onderzochte festivals op. Daarbij valt op dat de zangeres geprogrammeerd werd op festivals met uiteenlopende karakters: van Pinkpop tot ItGWO en van BKS tot Paaspop. In geen van de andere onderzochte jaren trad een artiest in één jaar op vijf van de grootste Nederlandse festivals op.

S10 doet weinig onder voor de populariteit van haar generatiegenoot; zij werd door vijf van de elf festivals geboekt. Daarachter volgt een zevental artiesten met vier boekingen, allemaal Nederlandse artiesten met uitzondering van Sylvie Kreusch (BE).

Dit rapport is een publicatie van POPLIVE, een onderzoek naar de Nederlandse livesector uitgevoerd door Erasmus Universiteit en Hogeschool Rotterdam, met steun van NWO, VNPF en Mojo Concerts.

De gebruikte data zijn gebaseerd op de line-ups zoals die via de officiële kanalen van de festivals gecommuniceerd zijn. Wanneer een aangekondigde artiest vervangen is door een andere artiest, is alleen de artiest die daadwerkelijk op het festival gespeeld heeft in de data opgenomen. Artiesten die meerdere optredens binnen dezelfde vorm hadden op een festivaleditie (bijv resident dj's) zijn per editie eenmaal meegeteld. Artiesten die in verschillende vormen meerder malen op een editie speelden (bijv. eenmaal een regulier concert en eenmaal een dj-set) zijn wel allemaal opgenomen.

Voor de aanvullende data (gender, land van herkomst, genre) is gebruik gemaakt van de data uit de Nederlandse Livemuziek Monitor die in januari 2022 gepubliceerd is door POPLIVE. De gebruikte genres zijn hoofdgroepen die samengesteld zijn op basis van analyse, binnen deze hoofdgroepen zijn alle geregistreerde subgenres ondergebracht.

Voor meer informatie zie www.poplive.nl of neem contact op met Martijn Mulder: mulder@eshcc.eur.nl

© POPLIVE 2022

Erasmus Research Centre for Media, Communication and Culture

CREATING